

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อปี พ.ศ. 2515 มหาวิทยาลัยได้เปิดสอนในหมวดวิชาศิลปะและหัตถศึกษา กลุ่มวิชาพื้นฐาน ต่อมาปี พ.ศ. 2520 ได้พัฒนาเป็นภาควิชาหัตถศึกษาและอุตสาหกรรมศิลป์ สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เปิดสอน ปกศ.สูง (อนุปริญญา) สาขาวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ จากนั้นเมื่อปี พ.ศ. 2523 เปิดหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี สาขาวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ ปี พ.ศ. 2525 เปิดหลักสูตรปริญญาตรี 2 ปีหลัง (ค.บ.) สาขาวิชาอุตสาหกรรมศิลป์และสาขาวิชาไฟฟ้า-อิเล็กทรอนิกส์ จากนั้นได้พัฒนาหลักสูตรอนุปริญญา สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2530 และพัฒนาต่อเป็นหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) ปริญญาตรี 4 ปี สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เปิดสอนในปี พ.ศ. 2532 (เป็นหลักสูตรที่เปิดแห่งแรกในประเทศไทย) จากนั้นในปี พ.ศ.2539 ได้เปิดสอนระดับปริญญาตรี 2 ปีหลัง สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมแขนงเทคโนโลยีก่อสร้างและสถาปัตยกรรม ถึงปี พ.ศ.2543 ได้เปิดสอนเพิ่มอีกหนึ่งสาขาวิชา คือ สาขาวิชาเทคโนโลยีเซรามิกส์ ปริญญาตรี 4 ปีและต่อมาได้เปิดเพิ่มอีกสาขาหนึ่ง คือ สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรม (ปริญญา 2 ปี) เพื่อเป็นการตอบสนองต่อการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและสนองต่อนโยบายของรัฐ โดยเฉพาะในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาภาควิชาอุตสาหกรรมศิลป์ ได้มีการพัฒนาบุคลากรโดยการเปิดสอบบรรจุบุคลากรเพิ่มและจัดส่งบุคลากรไปศึกษาเพิ่มเติมในสาขาที่เกี่ยวข้อง มีการจัดการเครื่องมืออุปกรณ์ตลอดจนปรับปรุงอาคารสถานที่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในสาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมาโดยตลอด

จากพัฒนาการดังกล่าวจะเห็นถึงการขยายตัวของสาขาวิชาต่างๆ ในภาควิชาอุตสาหกรรมศิลป์ จนมาเป็นกลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ซึ่งล้วนเป็นไปเพื่อตอบสนองต่อความต้องการด้านกำลังคน ทั้งในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศและตอบสนองต่อความต้องการการศึกษาของชุมชนในท้องถิ่นด้วยและจากการส่งเสริมของภาครัฐที่จะพัฒนาเศรษฐกิจจากระดับชุมชนไปสู่ระดับประเทศและนานาชาติ โดยเน้นที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม อีกทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีในด้านต่างๆ มหาวิทยาลัยจึงมีความจำเป็นที่จะเปิดทำการเรียนการสอนในสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมแขนงต่างๆ เพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับนโยบายและความต้องการด้านกำลังคนจึงเห็นควรปรับฐานะจากกลุ่มโปรแกรมวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเป็นโครงการจัดตั้งคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ.2547 เพื่อที่จะได้เปิดทำการเรียนการสอนทางด้านเทคโนโลยีอุตสาหกรรมได้หลากหลายยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศดังกล่าว

ในปี พ.ศ.2548 สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โครงการจัดตั้งคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมจึงได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารภายในคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม โดยประกอบไปด้วย 6 สาขาวิชาคือ สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ก่อสร้าง (ปริญญาตรี 2 ปีหลัง) สาขาวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้า - อิเล็กทรอนิกส์ (ปริญญาตรี 2 ปีหลัง) สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรม (ปริญญาตรี 2 ปีหลัง) สาขาวิชาเทคโนโลยีเซรามิกส์ (ปริญญาตรี 4 ปี) สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม (ปริญญาตรี 4 ปี) และสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ปริญญาตรี 4 ปี)

ในปี พ.ศ. 2552 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมได้พัฒนาหลักสูตรตามระเบียบของ สกอ. ให้เป็นหลักสูตร 4 ปีตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร จึงได้พัฒนาหลักสูตรใหม่จำนวน หลักสูตร คือ หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม ซึ่งปัจจุบันมีนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เข้ามาเรียนในปีการศึกษา 2553 และหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมไฟฟ้าโดยจะเปิดสอนในปี พ.ศ. 2554 (รายงานการประเมินตนเอง คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม, 2554)

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ นับตั้งแต่ได้ก่อตั้งมาได้ผลิตบัณฑิตในแต่ละสาขาวิชาออกไปรับใช้สังคมเป็นจำนวนมากไม่น้อย ซึ่งการติดตามผลบัณฑิตจะทำให้ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อคณะ/มหาวิทยาลัย เพื่อการพัฒนากระบวนการต่างๆ สำหรับการผลิตบัณฑิต ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน การวางแผนในการผลิตบัณฑิตและอื่นๆ ที่เป็นปัจจัยที่ช่วยให้ได้บัณฑิตที่เป็นคนดี คนเก่ง สามารถนำความรู้และเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นได้ การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการที่จะใช้ข้อมูลเหล่านั้นมาพัฒนาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้ คู่คุณธรรม เพื่อนำมาพัฒนาท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศ ต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับภาวะการดำเนินงานทำและสภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยรวมไปจนถึงการนำความรู้ ความสามารถไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานของบัณฑิต ประกอบกับเป็นการตอบสนองนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ต้องการส่งเสริมและพัฒนาศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆต่อไป โดยแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้กำหนดให้มีการศึกษาความต้องการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ จึงได้มีการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนรวมไปจนถึงการปรับปรุงหลักสูตรของสาขาวิชาต่างๆในคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อติดตามผลการมีงานทำของบัณฑิตหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจาก คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2558 -2559 เป็นเวลา 1 ปี

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

บัณฑิตคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ปีการศึกษา 2558 -2559 เป็นเวลา 1 ปี จำนวน 228 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต การศึกษาต่อ ปัญหาและอุปสรรคที่ไม่ได้งานทำ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ต่อการมีงานทำ

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการติดตามผลบัณฑิตหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2558 -2559 เป็นเวลา 1 ปี โดยใช้วิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามการติดตามภาวะการมีงานทำของบัณฑิตหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจาก คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2558 -2559 เป็นเวลา 1 ปี โดยปรับปรุงจากแบบสอบถามการติดตามภาวะการมีงานทำของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา แบ่งเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การสมัครงานและการทำงาน (สำหรับผู้มีงานทำแล้ว)

ตอนที่ 3 การสมัครงานและการทำงาน (สำหรับผู้ที่ยังไม่ได้ทำงาน)

ตอนที่ 4 การศึกษาต่อ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

1.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลภาวะการมีงานทำของบัณฑิต ดำเนินการโดยแจกแบบสอบถามให้กับบัณฑิตคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

1.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ตอบกลับมาทั้งหมด
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและความเรียง

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับภาวการณ์ปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงการปรับปรุงหลักสูตรของสาขาวิชาต่างๆในคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

1.9 นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต หมายถึง สถานภาพทางจิตในส่วนของความรู้สึกพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งความรู้สึกพึงพอใจนี้เป็นความรู้สึกพึงพอใจต่อพฤติกรรมและความสามารถใน 3 ด้าน คือ ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพตามลักษณะงานในสาขาวิชา ความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน และคุณสมบัติด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ

ผู้ใช้บัณฑิต หมายถึง หัวหน้าหน่วยงานหรือนายจ้างหรือบุคคลทำหน้าที่บังคับบัญชา มีอำนาจในการให้คุณให้โทษผู้เป็นบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ภาครัฐและเอกชน

ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพตามลักษณะงานในสาขาวิชา หมายถึง ความสามารถนำความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพมาใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น มีความรู้ความสามารถตรงกับสาขาที่ปฏิบัติงาน มีความรู้ในสาขาของตนเองเพียงพอที่จะปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการวางแผนและจัดระบบการทำงาน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์งานอย่างเป็นระบบ มีความตั้งใจและมุ่งมั่นพัฒนางานที่ได้รับมอบหมาย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ ได้เอง มีความสามารถในการประยุกต์ทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติงาน มีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาให้เป็นเลิศ ในวิชาชีพศึกษาหาความรู้และมีความสามารถในการติดตามความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ สามารถประยุกต์ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผล และเชิงสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาที่แตกต่าง สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่เพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่นมีการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข มีความสามารถในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ

ความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน หมายถึง ความรู้พื้นฐานที่บัณฑิตควรมีซึ่งจะมีผลต่อการทำงาน เช่นมีทักษะในการปฏิบัติงานด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบได้ถูกต้องและสมบูรณ์ มีความสามารถและมีทักษะทางภาษาต่างประเทศ มีความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี มีความสามารถในการทำงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ทันตามกำหนด มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ และมีความรู้ลึกซึ้งในวิชาชีพ เป็นต้น

คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ หมายถึง การปฏิบัติตนของบัณฑิตที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงาน มีวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย มีกิริยามารยาทและการวางตัวในสังคมได้อย่างเหมาะสม กล้าแสดงออกในการคิด วิचारณ์ ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีเหตุผล มีความซื่อสัตย์ เสียสละ ความขยันอดทนในการทำงาน

ภาวะการณืมีงานทำ หมายถึง สถานภาพในการประกอบอาชีพของบัณฑิตหลังจากสำเร็จการศึกษา

การได้งานทำ หมายถึง ภาวะการณืได้รับจ้างจากหน่วยงานเอกชน หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หลังจากสำเร็จการศึกษา

การไม่ได้งานทำ หมายถึง ภาวะการณืไม่ได้รับจ้างจากหน่วยงานเอกชน หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หลังจากสำเร็จการศึกษา

